

הוה עדיפא מרובא, ולפי"ז מיושב הכא דהך חזקה דאינה מרחמת רק מינה הוה חזקה דמסברא, וחזקה זו עדיפא מרובא.

★★

בגמ': שמא יהא ולד של קיימא ונמצא אתה מצריכה כרוז לכהונה וכו' דהוי בחליצה ולא הוי בהכרזה וכו'.

כתב בשו"ת כוכב מיעקב (ח"א סי' לט): וע"ד החליצה שלא הביאה סימנים רק שהיתה יתומה כשנשאת, שכתבת שמותרת לשוק בלי סימנים ע"י חליצה ומיאון כמ"ש הבית שמואל סי' קנ"ה ס"ק ל', הצדק אתך, ודברי הבית שמואל נכונים וברורים לא ראיתי מי שיחלוק עליו בזה.

אך מדי דברי בו עלה על רעיוני כי לכאורה יש למישדי נרגא בדבריו, דמצינו בפ' האשה בתרא [יבמות קיט.] דמי שהלך למדינת הים וצרתה לא תנשא ולא תתיבם שמא מעוברת צרתה, ותחלוץ ממ"נ גזירה שמא יהא ולד של קיימא ונמצא אתה מצריכה כרוז לכהונה ואיכא דהוי בחליצה ולא הוי בהכרזה ואמרו קשרי חליצה לכהן. והנה נראה מדברי הדרישה בסי' קנ"ה ובבית שמואל שם סק"ט דכה"ג שלא הביאה סימנים כשהגיעה לכלל שנותיה חיישינן שמא איילונית היא, כיון דיצאה מכלל שאר נשים, וא"כ לפי"ז ניחוש שמא תמצא אילונית בשעה שנעשית בת כ' ותהי' אילונית למפרע ותהי' מותרת לכהונה ותצטרך הכרזה ואיכא דלא שמע בהכרזה.

ויעוין בשו"ת מהרי"ט [ח"א סי' ק"ד] בהויכח הגדול עם הר' אברהם מונסין ז"ל שמתעם חששא זו מענגין אותה בעולם.

★★

כתב הגאון ר' יוסף שלום אלישיב שליט"א (בתשובה שנדפסה בקובץ ישורון כרך י"ז ע' תנא):

על דבר השאלה באחת שנתגיירה בארץ כשהיתה בת שנתיים יחד עם אמה בשנת תשי"ט, והיא מבקשת להתירה להתחתן עם כהן.

היא הביאה את אביה שהוא יהודי, והוא טוען כי אשתו אם המבקשת היתר (היתר לכהונה) התגיירה בפולניה בעיר שצ'צ'ין בשנת 46 (תש"ו), כלומר בטרם עלתה ארצה - אצל

בתום' חולין (י"א ע"א ד"ה אתיא) הקשו האיך נוכל ללמוד דאזלינן בתר רוב מפרה האדומה, הא כיון דפרה היא בת שתיים א"כ י"ל חזקת כשרות, דהא טריפה אינה חיה י"ב חודש, ואם כן י"ל דהיינו טעמא דלא חיישינן לטריפות. ותירצו דכל חזקה שלא נתבררה בשעתה לא הויא חזקה.

בשער המלך (הל' יבום וחליצה פרק ג' הל' ט"ז) תמה על קושיתם דהא התוס' גופייהו התם בחולין (ד"ה מנא הא מילתא) הקשו מאי מקשה מנ"ל דאזלינן בתר רוב, הא כיון דכבר ילפינן דאזלינן בתר חזקה, א"כ כ"ש דאזלינן בתר רוב, דרובא וחזקה רובא עדיף, ותירצו דהכא מבע"ל אליבא דרב אחא בר יעקב דלית ל' חזקה מקרא ע"ש. והשתא מאי הקשו דמפרה אדומה א"א למילף משום די"ל חזקת כשרות, דסוכו"ס אם ילפינן מקרא דסמכינן אחזקה, כ"ש דאיכא למילף דסמכינן ארובא דעדיפא מחזקה, ושפיר יליף מפרה אדומה דאזלינן בתר רוב.

ותירין השעה"מ עפ"י מה דאמרינן הכא דהיכי דאיכא רובא וחזקה להתיר, הו"ל צד האיסור מיעוטא דמיעוטא, והשתא א"ש קושייתם דכוונתם להקשות דמנ"ל דאזלינן בעלמא בתר רובא, ולא חיישינן למיעוטא, דלמא דוקא למיעוטא דמיעוטא לא חיישינן, והיינו משום דמפרה אדומה ליכא למילף דאיכא גם רובא וגם חזקה, אבל ארובא גרידא מנ"ל דסמכינן ע"ש.

★★

בגמ': רובא וחזקה רובא עדיף.

במהרי"ט אלגאזי (בכורות פ"ג אות ל"ט) הקשה בהא דמבואר בבכורות (כ"ד ע"ב) דאם ראה חזיר כרוך אחר רחל, אי אמרינן חזקה דאין האם מרחמת שלא במינה הי' מותר באכילה. והקשה דהא אע"ג דאיכא חזקה דאינה מרחמת שלא במינה, הא איכא רוב בהמה זה אינה שלה, דהא רוב בהמות במינן יולדות, והרי רובא וחזקה רובא עדיף כדאמרינן הכא.

ומביא מזה רא"י לסברת המהרי"ט (חלק אה"ע סי' כ"ז) דלא אמרינן רובא וחזקה רובא עדיף, רק בחזקה דמעיקרא כגון חזקת טהרה או חזקת שלם, אבל חזקה דמסברא כגון חזקה אין אדם פורע תוך זמנו וכדו' האי חזקה דמסברא